Η πλειονότητα και οι υποτιθέμενες εξαιρέσεις (Κώστας Βραχνός)

Categories : ΣΤΟΧΑΣΜΟΙ

Date : 12 Ιουλίου, 2012

Δυστυχέστατα, οι περισσότεροι συνάνθρωποί μας δεν υποψιάζονται ούτε το μέγεθος ούτε το βάθος τού εξευτελισμού που συνιστά για μια κοινωνία το γεγονός ότι **η αιτία ν' αφυπνιστεί, να ενωθεί και ν' αντιδράσει είναι η αιφνίδια διακοπή μιας ατομοκρατικής και καταναλωτικής ευημερίας**, η οποία, εξαιτίας των χαρακτηριστικών της, κατ' ουσίαν **προπαρασκεύαζε την κακοδαιμονία** που ενέσκηψε αργότερα με τη μορφή ημι-μεταφυσικής συμφοράς («που μας βρήκε») μάλλον παρά ως απλή νομοτέλεια, ως φυσικό επακόλουθο των επιλογών και των παραλείψεών της.

Υπάρχει ένα δωρεάν εργαλείο που μας βοηθά να συνειδητοποιήσουμε στοιχειωδώς τη δομή των πραγμάτων, δίχως να χρειάζεται να εξετάσουμε το σύνολό τους, και αυτό λέγεται αναλογία. Δεν διαθέτουμε άλλο ούτε σε πρακτικό ούτε σε θεωρητικό επίπεδο. Εκλαμβάνοντας το μικρό και δικό μας ως κλίμακα του μεγάλου και όλων, την ηθική ως βάση της πολιτικής, τον ψηφοφόρο ως εμπνευστή και συντηρητή τού υποψηφίου, το δυνητικό και βουλητικό ως εκκολαπτήριο του αναπόφευκτου, και, εξυπακούεται, βλέποντας στην πλειονότητα την ενσάρκωση της κυρίαρχης προτίμησης, κάνουμε ήδη ένα πελώριο βήμα κατανόησης του ανθρώπου, του κόσμου και της πορείας τους. Θα μπορούσαμε να πούμε πως η ιστορία λειτουργεί «δημοκρατικά», «πλειοψηφικά», πως η «λαϊκή βούληση» ορίζει σχεδόν πάντοτε τα πράγματα, ακόμα και όταν αστοχεί ή στενάζει, πως τίποτα δεν συμβαίνει που να μην περιλαμβάνει την ομάδα εκείνη των στοιχείων και των όρων που το κάνουν να επικρατήσει έναντι των άλλων άπειρων δυνατοτήτων. Χαίρω πολύ! Η δε δημοκρατία δεν είναι παρά το επικρατέστερο πολίτευμα, ίσως το βέλτιστον δυνατόν ή το μη χείρον, όμως όχι το τέλειον, καθώς ενέχει όλες, μα όλες τις **ανθρώπινες ατέλειες** υψωμένες σε εκθέτη.

Σε περιόδους κρίσης (και πότε η ανθρωπότητα δεν αισθανόταν ότι διανύει μεταβατική ή κρίσιμη περίοδο;) αυτό που παρατηρείται είναι ένα γενικευμένο αίσθημα αιφνιδιασμού και αδικείσθαι. Οι πολίτες αργά ή γρήγορα αφυπνίζονται μεν, αλλά σε γενικές γραμμές αδυνατούν να επισκοπήσουν αιτιοκρατικώς και ολιστικώς την κατάσταση, στην οποία έχουν περιέλθει. Όπως επίσης αδυνατούν, πρώτον, ν' αντιληφθούν **ποια είναι η πραγματική συμφορά**, για τι θα έπρεπε να θρηνούν και, δεύτερον, να εννοήσουν τον αμετάκλητο χαρακτήρα της απώλειας αλλά και τον εκφυλισμό της ελπίδας από ενεργητική σε παθητική. Το φαινόμενο που κυριαρχεί σε

περιόδους όπως η σημερινή είναι η άμεση θυματοποίηση και η αίσθηση εξαίρεσης. Οι πολίτες-θύματα (αφήνουμε στην άκρη τα αληθινά θύματα, π.χ. τη νεολαία)**εξαιρούν τους εαυτούς τους από την κύρια ευθύνη για τα δεινά τους** , ενώ, όταν δεν το κάνουν, διατείνονται ότι η μετοχή τους υπήρξε αμελητέα. Δεν υποψιάζονται, όμως, ότι ακριβώς το άθροισμα των έστω και αμελητέων ευθυνών, πότε εκφραζόμενο στις **ατομικές ηθικές κι αισθητικές συμπεριφορές**, πότε προσωποποιούμενο και πολλαπλασιαζόμενο στους εκάστοτε λαϊκούς αντιπροσώπους, αποτελεί τον ουσιαστικό **ρυθμιστή των εξελίξεων**. Ότι, φερ' ειπείν, η ανοχή τού εγκλήματος σε μεγάλη κλίμακα σχεδόν εξισώνεται με τη διάπραξή του. Ή, όπως φώναζε ο Πλάτων, ότι το υψηλό γούστο εξευγενίζει κι εξυψώνει τον χαρακτήρα. Αλλά το πλέον αξιοσημείωτο συνίσταται στο ότι **οι αληθινές εξαιρέσεις**, οι παράγοντες εκείνοι που εμπράκτως **αντιστάθηκαν στις δυνάμεις της επικράτησης «του κακού» αλλά ηττήθηκαν**, οι ολίγοι με τους οποίους οι περισσότεροι σπεύδουν να ταυτιστούν, αυτές λοιπόν οι γνήσιες εξαιρέσεις είναι που **πρώτες παραδέχονται την ήττα και που προσπαθούν μέσα απ' την αιδώ για το κατάντημα, την ψύχραιμη μελέτη, την πνευματική επικοινωνία**, τη διακριτική συνέπεια και με συγκρατημένη ανθρωπολογική απαισιοδοξία **ν' αντιδράσουν, όχι κατ' ανάγκην καταλαμβάνοντας δρόμους**, ανάμεσα σε πλήθη άδολων και απληροφόρητων συμπολιτών, κάθε λογής μεταμελημένων συναυτουργών, κατά φαντασίαν υγιών, μεταμφιεσμένων μηδενιστών, ισόβιων, επαγγελματιών εξεγερμένων και άλλων. Αντιθέτως, **η πλειονότητα**, χάρη στις ενέργειες της οποίας ενέσκηψε η επονομαζόμενη κρίση, **εμφανίζεται οργισμένη** να ξεσηκώνεται ωσάν να συνέβη κάποια κατάφωρη αδικία. **Ωσάν το τωρινό κακοπάθημα να μην εξυφαινόταν προδήλως μπρος στα αδιάφορα μάτια της**. Κάποιος αγανακτεί μες στο αυτοκίνητό του για το μποτιλιάρισμα στο κέντρο, τη στιγμή που θα μπορούσε απλούστατα και ωραιότατα να είχε πάρει το ευλογημένο το τρόλεϊ! Κάποιος συμμετέχει με ζήλο σε μια πορεία κατά της παγκοσμιοποίησης με το τελευταίας τεχνολογίας κινητό τηλέφωνο στην τσέπη!

Ας γίνουμε, επιτέλους, ρεαλιστές και ας αναλογιστούμε πως, φταίμε δεν φταίμε, λίγο ή πολύ ή καθόλου, **για ό,τι σήμερα μας πονά και μας ατιμάζει εργάστηκε μεθοδικό κάποια ευρεία πλειονότητα**. Και πως, λαβαίνοντας υπόψη ότι όλοι το καλό μας -υποτίθεται- επιδιώκουμε, μάλλον θα έπρεπε ν’ αναθεωρήσουμε και **να επαναπροσδιορίσουμε την έννοια τού συμφέροντος**, ξεκινώντας, εν προκειμένω, από τον **εκταφιασμό της συλλογικής συνείδησης** (καθότι κανένα αγαθό δεν είναι αμιγώς ατομικό, τουναντίον) και **τον περιορισμό της υλικο-καταναλωτικής μανίας** (καθότι καμία ηδονή δεν έχει αμιγώς υλική διάσταση, τουναντίον). Διότι με ασφάλεια δικαιούμαστε –ή υποχρεούμαστε- να γενικεύσουμε:**η παντελής έλλειψη συλλογικότητας, η αδιαφορία για τον δίπλα, τον άλλο, τον τόπο, το μέλλον, η αντικατάσταση του καθήκοντος απ' το δικαίωμα, σε συνδυασμό με την άκριτη, αυξάνουσα απαίτηση για άνεση και τρυφή, συνιστούν τα βασικά αίτια της ασθένειας που συνειδητοποιήσαμε**

αιφνιδίως ότι μας κατατρώγει, ενώ στην πραγματικότητα σοβούσε από παλιά στα σωθικά. Η αποκαρδιωτική **απουσία νόμου και δικαιοσύνης**, η **καθολική σχεδόν ανηθικότητα των πολιτικών**, η **γενικευμένη διαφθορά των κρατικών λειτουργών**, **η αχρειότητα των ΜΜΕ, η πλεονεξία** των πλουσίων αλλά και των πτωχών, **η αμεριμνησία και ο εκμαυλισμός των πλειόνων πολιτών**, ολόκληρος αυτός ο φαύλος κύκλος **συνιστά αποτέλεσμα και αίτιο των δυο παραπάνω ελληνικών -και όχι μόνον- διαστροφών, του ατομικισμού και του υλισμού**. Η δε **επίμονη υποβάθμιση του προβλήματος σε οικονομικό** αλλά και επιδεχόμενο λύση αποτελεί το ολέθριο άλλοθι της επιπόλαιης πλειονότητας, καθώς και των **επικίνδυνων αντιπροσώπων** όχι μόνον αυτής αλλά και του συνόλου, των εξαιρέσεων συμπεριλαμβανομένων.

(Πηγή: «Νέα Ευθύνη», Μάιος-Ιούνιος 2012)